

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT

mei 1965

ALGEMEEN

De belangstelling in mei bleef geconcentreerd op de gebeurtenissen in de Dominikaanse Republiek. Vrijwel alle Latijns Amerikaanse landen worstelden met de problematiek welke door de Amerikaanse interventie was geschapen. Slechts enkele aan de beide uiteinden van het politiek spectrum, zoals Cuba en Paraguay, konden zich categorisch uitspreken. De meeste andere landen hadden de grootste moeite met het bepalen van hun houding. De Verenigde Staten slaagden er tenslotte in een meerderheid te verkrijgen voor het ombouwen van hun unilaterale actie in een gezamenlijke O.A.S.-onderneming. Hun voorname medestander vonden de Verenigde Staten in Brazilië. Dit land zond een contingent ter vorming van de O.A.S.-troepenmacht en een Braziliaanse generaal werd aangewezen als opperbevelhebber van het O.A.S.-leger.

Het is interessant, alhoewel nog immer speculatief, de Braziliaanse houding in verband te brengen met de situatie in Uruguay. Het zuidelijk na buurland van Brazilië, lang geroemd als enig voorbeeld van democratie en rust in Latijns Amerika, gaat gebukt onder economische stagnatie en inefficiënt bestuur. Gevreesd wordt dat de C.P. Uruguay, die vooral in het vakbondswezen grote invloed heeft kunnen krijgen, haar kans schoon zal menen te zien om een greep naar de macht te doen.

Vernomen werd dat CASTELLO BRANCO overweegt in dat geval in navolging van de Verenigde Staten in de Dominikaanse crisis, zonder op de O.A.S. te wachten, militair in te grijpen.

De houding van Chile in de Dominikaanse affaire was niet aanmoedigend voor de Verenigde Staten. Ir. JAVIER slaagde er weliswaar niet in FREI over te halen CAAMAÑO te erkennen, maar de Christendemocratische fractie in het parlement stelde zulks wel voor en in de O.A.S. steunde Chile CAAMAÑO waar mogelijk. De binnenlandse politiek van FREI baart de Verenigde Staten zorgen, omdat de Amerikaanse investeringen het meeste te lijden hebben van zijn socialistisch beleid. Ook FREI's bereidheid om met de landen achter het ijzeren gordijn betrekkingen aan te knopen en te verstevigen, is een doorn in het oog van Washington. HARRIMAN mocht bij zijn bezoek aan Buenos Aires van FREI vernemen dat deze het communisme met democratische middelen zou bestrijden. In Amerikaanse ogen gaat een en ander toch te ver. Vooral als de Christendemocratische jeugdbeweging van Chile een officiële delegatie afvaardigt naar het Wereldjeugdfestival in Algiers.

In zijn rede bij de opening van het congres op 21 mei legde FREI de volksvertegenwoordigers een programma voor, dat met behoud van democratische rechten, door vrijwillige getroosting van economische offers moet leiden tot verwezenlijking van een moderne welvaartstaat. FREI wees zowel de "onrechtvaardige consumptiebeperking" door het 19e eeuwse kapitalisme als de "euthanasie" van de kapitalistische klasse door het Sovietcommunisme van de hand. Terwijl men FREI's poging tot "verlichte" neutraliteit kan appreciëren, moet worden toegegeven dat de term euthanasie niet gelukkig gekozen is.

Het stemt tot pessimisme dat vooruitstrevende regeringen in Latijns Amerikaanse landen, welke steunen op de volkswil, in den regel neigen naar anti-Amerikanisme en door hun scrupuleuze bescherming van democratische rechten gevaar lopen aan communistische infiltratie ten prooi te vallen. Deze beide factoren - gekoppeld aan de doornige problemen rondom machtige Amerikaanse ondernemingen in al deze landen - brengen de Verenigde Staten er steeds weer toe een met gejuich begroete "bright star in the Latin American political constellation", met teleurstelling en verwijten de rug toe te keren. Steeds weer valt men terug in de vicieuze cirkel en elke keer als de omme-gang voltooid is, zijn de kansen voor een democratische ontwikkeling verkleind. Niet alleen is de politieke rijpheid van de bevolking in deze landen nog immer onvoldoende voor het beleven van de democratie, niet alleen belaagt het internationaal communisme met gebruikmaking van sociale- en economische misstanden elke democratisch gekozen regering, de onmiddellijke economische belangen van de Verenigde Staten doorkruisen al te vaak politieke doelstellingen welke het State Department zou nastreven. Al te vaak moet men de indruk krijgen dat "democratie in Latijns Amerika" evenzeer als het communisme onverenigbaar is met de belangen van de Verenigde Staten.

De situatie in Colombia blijft achteruitgaan. Wat begon als een vreedzame manifestatie van studenten groeide uit tot een crisis waarbij de regering werd gedwongen de staat van beleg af te kondigen.

Als gevolg van een meningsverschil met president VALENCIA omtrent de wijze waarop de studentenbetogingen moesten worden behandeld, trad de Minister van Buitenlandse Zaken, Fernando GOMEZ MARTINEZ af. In verdere ontwikkelingen trok de liberale LLERAS RESTREPO zijn candidatuur voor het presidentschap in. Hierop maakte ex-generaal Alberto RUIZ NOVOA de likwidatie bekend van de zogenaamde Movimiento Democrático Nacional, en deelde hij mede

dat hij en de zijnen zich hadden gevoegd bij de rangen van de liberale partijen teneinde daar een oplossing te vinden voor de "nationale crisis". RUIZ NOVOA zal waarschijnlijk de steun krijgen van de liberale linkervleugel, welke steun LLERAS moest ontberen. Zijn kansen op een legitieme machtsovername zijn nu aanmerkelijk gestegen. Mogelijk doelde VALENCIA op NOVOA's verworven liberale mantel toen hij verklaarde dat "onze meest traditionele politieke groeperingen worden geïnfiltréerd door communisten en neo-communisten". VALENCIA verklaarde er van overtuigd te zijn dat Colombia voor het einde van het jaar een communistische revolutie zou beleven. " Wij moeten", zo zei de president, " immer klaar staan om deze revolutie in de kiem te smoren".

Alhoewel weinig bekend is geworden over de regionale vergadering van C.L.A.S.C. in Caracas, werd in ieder geval uit doorgaans welingelichte bron vernomen, dat op deze vergadering nogal kritiek werd uitgeoefend op de secretaris-generaal van C.L.A.S.C., Emilio MASPERO. Deze vertegenwoordigt in C.L.A.S.C. de meest anti-Amerikaanse sentimenten. Vele gedelegeerden zouden gevreesd hebben dat MASPERO in zijn sleutelpositie de Verenigde Staten aanleiding zou geven tot een volkomen negatieve houding tegenover de organisatie. De Verenigde Staten zijn vanzelf al geneigd O.R.I.T. te steunen, een voortgezette anti-Amerikaanse campagne zou, zo vreesden de gedelegeerden, wellicht Amerikaanse represailles kunnen uitlokken, welke de agitatieve voordelen van een anti-Amerikaanse houding te duur gekocht zouden kunnen maken.

Wel zouden vrijwel allen in C.L.A.S.C. de Amerikaanse interventie in de Dominikaanse Republiek hebben afgekeurd. Het "uit de O.A.S. treden" was echter voor verschillenden een te duidelijke voetval voor het links extremisme in Latijns Amerika, een inhoudloze zet, welke volkomen als pose bedoeld zou zijn. Al heeft men in C.L.A.S.C. tot nu toe de meningsverschillen binnenskamers willen houden, ligt het in de lijn der verwachtingen dat binnen niet al te lange tijd het verzet tegen het leiderschap van MASPERO naar buiten zal blijken.

VENEZUELA

De internationale gebeurtenissen overschaduwden de interne ontwikkelingen in Venezuela afgelopen maand. Niet alleen de regering maar ook de oppositiepartijen hadden moeite bij het bepalen van hun houding tegenover de Dominikaanse affaire. De enigen voor wie de zaak ongecompliceerd was, waren de links extremisten.

Terwijl het beslist juist is, dat de officiële woordvoerders van de regering naar buiten een veel afwijzender houding tegenover de Amerikaanse interventie innamen dan binnenskamers (zie Maandoverzicht maart/april 1965), waren "echte" meningen toch verdeeld. Met name zouden de secretaris generaal van de Acción Democrática, PAZ GALARRAGA en de ambassadeur bij de O.A.S., TEJERA PARIS, exponenten zijn van een feller anti-Amerikaans standpunt. In een O.A.S.-vergadering in Washington zou TEJERA PARIS verder zijn gegaan dan zijn instructie toen hij er op zinspeelde dat zijn regering overwoog het bewind van CAAMAÑO DEÑO unilateraal te erkennen. Vernomen werd dat hij hiertoe mogelijk werd aangespoord door PAZ GALARRAGA. LEONI werd door deze zet van TEJERA PARIS in een moeilijk parket gebracht. Hoe kritischer de houding van Venezuela tegenover de Verenigde Staten was, hoe minder kans van slagen de besprekingen in Washington over de olie import quota immers zouden hebben. Een desavoueren van TEJERA PARIS zou voor interne consumptie onverstandig zijn geweest en bovendien op zware tegenstand binnen de partij hebben gestuit. Toen echter de Minister van Defensie, Generaal Ramón Florencio GOMEZ, aan LEONI de bezorgdheid van de militairen omtrent de uitlating van TEJERA tot uiting bracht, zou de president zich genoodzaakt hebben gevoeld te verklaren dat de ambassadeur verkeerd begrepen was. Aan de pers werd medegedeeld dat de regering geen enkele beslissing had genomen.

Vernomen werd dat de militairen in Venezuela overigens wel erg ingenomen zijn met de Amerikaanse interventie. De "bezorgdheid" van GOMEZ is uiteraard het euphemisme dat wederom aantoonde hoe groot de invloed van het leger ook in de democratie nieuwe stijl van Venezuela is. De militairen zullen niet geneigd zijn thans onder een goedkoop voorwendsel een greep naar de uitvoerende macht te doen. De imponerende lawine van de rondom Caracas gelegerde "rancheros", die immer in getal toenemen, heeft zowel

- 5 -

bij de démise van CASTRO LEON als bij het bezoek van de toenmalige vice-president van de Verenigde Staten, Richard NIXON, getoond dat de terroristen belangrijke - zij het nog amorf - reserves hebben. De prijs van een "golpe" zou wellicht te duur kunnen zijn. Daarom wordt de semi-clandestiene militaire organisatie der z.g. Centralistas (de voormalige Nasseristas) over het algemeen niet beschouwd als een direct gevaar voor de democratie. Slechts in een crisis zouden de Centralistas in het geweer komen. Toch is de tevredenheid van deze militairen over de Amerikaanse actie voor LEONI een veeg teken. De interventie wordt immers gezien als een precedent dat weleens in de Venezolaanse militaire kraam te pas zou kunnen komen.

De secretaris van de Dominikaanse Christen Democratische partij, P.R.S.C., Ir. Caonabo JAVIER CASTILLO, die door CAAMAÑO werd benoemd tot ambassadeur in Chile, vertoefde in Venezuela met de opdracht COPEI voor te lichten. In een vergadering in het hoofdkwartier van de partij zou JAVIER een politieke instelling dermate links van de COPEI-lijn hebben getoond, dat Rafael CALDERA, voorzitter van COPEI zich erover verontrust zou hebben. CALDERA zou - naar vernomen - een partijlid dat in het verleden wegens zijn kritische houding tegenover Juan BOSCH aan kritiek heeft bloot gestaan, met een vertrouwelijke missie naar de Dominikaanse Republiek hebben gezonden. Aangenomen werd dat CALDERA is gaan twijfelen aan de betrouwbaarheid van zijn gebruikelijke bronnen over de zusterpartij in de Dominikaanse Republiek.

Overigens is gebleken dat de tegenstand tegen het kandidaatschap van CALDERA in de verkiezingen van 1969, waarvan in het Maandoverzicht van februari 1965 melding werd gemaakt, serieus is. De voornaamste tegenstander van CALDERA zou wel kunnen worden het partijbestuurslid, Rodolfo José CARDENAS. Deze heeft de steun van de jeugdbeweging in de partij. CARDENAS is sterk anti-Amerikaans georiënteerd en zou geneigd zijn een volksfront te vormen met de linkse partijen. Hij moet worden gezien als een figuur, wiens invloed in de partij, doordat hij voor de jongeren spreekt, groeiende is. In de meer gematigde sector van COPEI staat afwijzend tegenover CALDERA de senator Dr. Edecio LA RIVA-ARAUJO. In tegenstelling tot CARDENAS zou deze zich wel bij een candidatuur van CALDERA neerleggen, maar hij vreest dat CALDERA uitgespeeld is als lijsttrekker.

Eind mei bereidden de studenten van de Universiteit van Caracas zich

voor op de verkiezing van hun vertegenwoordigers in de studentenfederatie. Vernomen werd dat men in A.D.-kringen optimistisch gestemd was, daar gemeend werd dat het besluit om de eeuwige student niet langer te tolereren, politiek sanerend zou hebben gewerkt op het studentenkorps. Uit doorgaans welingelichte bron werd echter vernomen dat de regeling niet wordt toegepast. De wet is vrijwel een dode letter. De aanhang van A.D. zou inderdaad wat zijn toegenomen, maar het optimisme van de partijleiding zou overdreven zijn geweest. De invloed van het links extremisme in de universiteit wordt namelijk gehandhaafd door de politieke instelling van het merendeel der hoogleraren. Zelfs indien er korte metten zouden worden gemaakt met de eeuwige studenten, dan zouden vele extremistische leiders zich weten te handhaven. Zo doctoreerde de voorzitter van de MIR/CPV-factie, de bekende Julio ESCALONA, kortgeleden in de sociale- en politieke wetenschappen. Direct daarop liet hij zich inschrijven in wijsbegeerte. Het is voor de democratische partijen van Venezuela een tragisch verschijnsel, dat juist zovelen der meest begaafde jongeren zich blind staren op het communisme en de weg van het geweld willen bewandelen.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

Op 30 mei herdachten enkele duizenden met een défilé in de benedenstad van Santo Domingo - veste van CAAMAÑO DEÑO en zijn "constitucionalistas" - het feit dat op die dag, vier jaar geleden, door enkele samenzweerders onder wie IMBERT BARRERA, de dictator Rafael Leonidas TRUJILLO werd vermoord.

De dag tevoren was de Braziliaanse generaal, Hugo PANASCO ALVIM, in het land gearriveerd om het commando op zich te nemen van de nieuwbakken "O.A.S."-legermacht. De Verenigde Staten maakten ook gebruik van de O.A.S. om de beide Dominikaanse "regeringen" te subsidiëren. Amerikaanse gaarkeukens voedden de hongerigen aan weerszijden van de corridor, waarin Amerikaanse troepen werden belaagd door sluipschutters.

Juan BOSCH, naar zijn eigen mening "te slap" om de jonge Dominikaanse communisten - volgens hem door de Amerikaanse actie geschapen - te hanteren, verbleef nog veilig in Puerto Rico op Amerikaans grondgebied, waar hij nu bijna twee jaar geleden asiel kreeg.

Het waren slechts de slachtoffers van de straatgevechten - sensationeel gruwelijk ten tonele gebracht door het U.P.I.-filmnieuws - die voor de buitenwereld het drama van de Dominikaanse Republiek van grand guignol tot rauwe werkelijkheid maakten.

De aanwezigheid van meer dan twintig duizend Amerikaanse militairen heeft niet veel bijgedragen tot klaarheid in de situatie. De dreigende capitulatie van de troepen van WESSIN y WESSIN werd door de Amerikanen verhoed, doordat zij op een voor WESSIN gunstig ogenblik de combatanten scheidden. Wel zou WESSIN in staat én blijkbaar bereid zijn geweest om ravage aan te richten in de hoofdstad, zodat de Amerikaanse interventie ongetwijfeld de bevolking beschermd heeft.

Na de eerste krachtdadige zet, die voor de goede nabuurpolitiek een duidelijke "calculated risk" inhield, bleek de Amerikaanse houding echter tweeslachtig. De Amerikanen waren niet bereid de fanatieke anti-communist WESSIN, de sterke man, die van meet af aan hun steun heeft gehad, aan de Dominikaanse Republiek als staatshoofd op te dringen. Antonio IMBERT BARRERA werd naar voren geschoven als nationale held, maar niet alleen bleek deze geen compromis figuur te zijn, hij gaf al spoedig te kennen

dat hij niemands werktuig wenste te zijn.

De ex-minister van landbouw, José Antonio GUZMAN, die aanvaardbaar was voor de rebellen en door de Amerikanen werd beschouwd als een mogelijke kandidaat voor het presidentschap van een te vormen coalitieregering, werd door IMBERT zonder meer afgewezen. IMBERT verweet de Amerikanen dat zij bereid waren te onderhandelen met dezelfde rebellen tegen wie zij hadden ingegrepen. Hij wenste de vrije hand om de rebellen uit te roeien. De Amerikanen waren echter geenszins van plan hem hiertoe in staat te stellen.

De tweeslachtigheid van de Amerikaanse houding is begrijpelijk en zelfs lofwaardig. Terwijl zij geen communistische staatsgreep zouden tolereren, wilden zij niettemin hun macht met mate gebruiken. Toch houdt deze politiek in dat de JOHNSON administratie zich bloot legt aan kritiek zowel van diegenen, die menen dat Amerika in de Dominikaanse Republiek een tegenhanger van ^{de} Hongaarse tragedie van 1956 heeft geschapen, als van hen die Amerika slapheid verwijten.

Als de aanhang van CAAMAÑO tenslotte als een nachtkaaars uitgaat, zal de Amerikaanse gedragslijn wellicht de juiste zijn gebleken. Het is zeer wel mogelijk dat het zo zal lopen. De grote vraag was eind mei nog of de "constitucionalistas" er in zouden slagen om de ongearticuleerde aanhang die zij ongetwijfeld buiten de stad Santo Domingo hebben te mobiliseren. De aanhang van CAAMAÑO onder de militairen is zeer gering gebleken en het uitmoorden van de politiemannen in het gebied van Santo Domingo dat in CAAMAÑO's macht is, heeft zeker de saamhorigheid in de sterke politiemacht in de buitendistricten verhoogd.

Het is duidelijk dat de Amerikanen er op spelen dat de aanhang van CAAMAÑO zonder verdere strijd ineens zal storten. Wat CAAMAÑO in Santo Domingo nog op de been hield, is de betrekkelijk kleine, fanatieke communistische kern, welke de aanleiding was tot de interventie. Een van de Amerikaanse eisen tijdens de mislukte onderhandelingen, die door McGeorge BUNDY werden geleid, was dat CAAMAÑO zich zou ontdoen van een vijftal topfiguren, onder wie de "Minister van Buitenlandse Zaken" Jottin CURY.

De links-extreme antecedenten van CURY zijn duidelijker dan die van

- 9 -

CAAMAÑO zelf. Er waren tekenen die er op wezen dat tegen het einde van de maand de meer gematigde P.R.D.-ers - alhoewel nog immer verbolgen over de Amerikaanse interventie - CAAMAÑO de rug begonnen toe te keren, omdat zij ten lange laste hadden geconcludeerd dat hij inderdaad door de links extremisten werd gedirigeerd.

Uit een verklaring van de Partido Socialista Popular, de authentieke communistische partij van de Dominikaanse Republiek, bleek dat deze tak van het Dominikaans links-extremisme de tijd niet rijp had geacht voor een communistische coup. De terugkeer van BOSCH zou echter een gunstig klimaat hebben moeten scheppen voor de voorbereiding van een greep naar de macht. Indien dit eveneens het standpunt was van de M.P.D. en de Partij van de 14e juni, dan hebben de Verenigde Staten in een wel zeer vroeg stadium ingegrepen. Het is in het licht hiervan dan ook begrijpelijk dat het communistische element in de staatsgreep zovelen apocrief heeft toegeschenen. De publicatie door het State Department van een 58-tal namen van agitators heeft overigens weinig ongelovigen in Latijns Amerika en Europa bekeerd. Het was een onverstandige zet, waartoe de Amerikanen zich niet hadden moeten laten verleiden. Acht en vijftig agitators (en er wáren er meer) aan het hoofd van een opgezweepte massa gewapende ontevredenen, kunnen veel bereiken. De buitenwereld trof echter meteen een vergelijking tussen het aantal genoemde boosdoeners en de grootte van de Amerikaanse troepenmacht. De conclusies waren voor de Verenigde Staten niet gunstig.

De positie van de Christendemocraten werd in mei duidelijker. Onder leiding van Ir. JAVIER en Dr. Antonio ROSARIO voegde een belangrijk deel van de Dominikaanse Christendemocraten zich bij BOSCH en CAAMAÑO. ROSARIO werd door CAAMAÑO aangewezen als vertegenwoordiger bij de O.A.S. Verschillende belangrijke figuren in de rangen van de P.R.S.C. zouden zich echter niet hebben kunnen verenigen met de politiek van ROSARIO en JAVIER. De overkoepelende Christelijke vakorganisatie, C.A.S.C., was volkomen solidair met de "constitucionalistas", maar deze solidariteit uitte zich meer in woord dan in daad. De Secretaris-Generaal van de C.L.A.S.C., Emilio MASPERO, bevond zich tegen het einde van de maand

ter oriëntatie in de Dominikaanse Republiek. Van belang was de missie van Ir. JAVIER in Venezuela (zie hieromtrent de rapportage over Venezuela).

Tenslotte nog de kansen van BALAGUER: het is opmerkelijk hoe weinig BALAGUER en de Partido Reformista bij de moeilijkheden in de Dominikaanse Republiek betrokken zijn geweest. Nu is de Partido Reformista geen organisatie overeenkomstig de P.R.D., welke mét of zonder Juan BOSCH, door een bepaalde ideologie min of meer vorm heeft. De reformistische partij is een losse organisatie gegroepeerd rondom de figuur van BALAGUER. Van weinigen - buiten de kring van bewonderaars en gelukzoekers - is BALAGUER de eerste keuze voor het presidentschap. Hij is een merkwaardig mengsel van conservatisme en demagogie, té kleurloos om een echte caudillo te zijn, maar populair genoeg om als compromis-figuur in het zadel te worden gehesen. Het opmerkelijke omtrent BALAGUER is dat hij, alhoewel hij een stropop van TRUJILLO is geweest, niet wordt geïdentificeerd met de misdadigheid van diens regiem. Integendeel heeft BALAGUER grote populariteit gekregen na de dood van de dictator, toen hij - met morele steun van een eskader van de U.S.Navy - de terugkeer van de broers van TRUJILLO heeft belet. BALAGUER wacht dus nu achter de coulissen op een seintje. Het is niet uitgesloten dat hij dit seintje krijgt. Mogelijk heeft hij zijn kansen vergroot door zich buiten het geschil te houden.

CUBA

De Nederlandse Antillen waren een van de weinige landen die aan de aandacht van de in Havana vergaderende anti-kolonialisten ontsnapten. Gezien de waslijst van drie en twintig resoluties van solidariteit met van alles en nog wat, zou men hier bijna van verwaarlozing kunnen spreken.

De veertig(of vijftig) delegaties van "jeugdorganisaties, studenten en arbeiders uit de gehele wereld" waren solidair met de Dominikaanse "constitucionalistas", de Vietcong, de Puertorikijnse onafhankelijkheidsbeweging, het volk van Zuid Korea, de strijdende Venezolanen, Cuba, de Portugese gebieden in Afrika, de aspiraties van het volk van Martinique en Guadeloupe, de Colombiaanse boeren, de Wereldvredeesraad, etc. Zij veroordeelden het Panamakanaalcontract van 1903 en het "repressieve bewind en de exploitatie" van Brits-en Frans-Guyana en van Suriname. Met algemene stemmen werd overeengekomen dat "Cuba de weg baant voor de bevrijding van de volkeren van Latijns Amerika". De vergadering heette "Internationale conferentie voor de liquidatie van het kolonialisme in Latijns-Amerika". Aangezien de resoluties belangrijke internationale communistische doelstellingen reflecteerden, dan wel erkenning inhielden van de stokpaardjes van deelnemende delegaties, mag dus wel uit een en ander worden begrepen dat uit de Nederlandse Antillen vooralsnog geen propagandistische munt kan worden geslagen en dat de Nederlandse Antillen evenmin nog de eer hadden vertegenwoordigd te worden. Hetzelfde kan niet worden gezegd van Suriname.

Vernomen werd dat de vergadering welke in juni in Montevideo zou worden gehouden en welke zou moeten gaan over solidariteit met Cuba en het zelfbeschikkingsrecht der volkeren, zou worden uitgebreid met een derde agendapunt, solidariteit met de Dominikaanse Republiek. Zoals bekend kan de voorgenomen vergadering worden beschouwd als een uitvloeisel van de bijeenkomst van communistische partijen in Havana eind 1964. De voorbereiding ligt in handen van de C.P. Uruguay en haar hulporganisaties.

Alhoewel het meeste nieuws uit Cuba in mei betrekking had op de ontwikkelingen in de Dominikaanse Republiek en op de Cubaanse rol in internationale communistisch- of mantelbijeenkomsten, zijn tenminste twee interne ontwikkelingen vermeldenswaard.

- 12 -

Gunstig voor het Castro-regiem was de omvang van de suikeroogst, die belangrijk boven de verwachtingen was. Met groot ceremonieel en in een triomfstemming werden Soviet Komsomolvrijwilligers bij de suikeroogst na afloop in Havana uitgeleide gedaan door de premier in eigen persoon.

Nog niet te evalueren, waren de omstandigheden rondom de vermeende eclips van Ché GUEVARA. Na zijn terugkeer uit de Chinese Volksrepubliek is vrijwel niets meer omtrent hem vernomen. GUEVARA was niet aanwezig bij de demonstraties op de dag van de arbeid. Geruchten deden de ronde als zou hij zich in de Dominikaanse Republiek bevinden. Hij zou door anderen in Venezuela zijn gesignaleerd. Aandacht werd besteed aan het feit dat er bij de begrafenis van Celia GUEVARA, Ché's recentelijk in Argentinië overleden moeder, geen communistische delegatie aanwezig was.

Reeds eerder waren er speculaties, volgens welke Ché het slachtoffer zou worden van CASTRO's afgedwongen, hernieuwde binding met Moskou. Een voorzichtige, voorlopige conclusie is dat GUEVARA zich vrijwillig met het oog op de driehoeksverhouding Moskou-Havana-Peking enige tijd op de achtergrond zal houden. Indien de berichten omtrent zijn minder goede gezondheidstoestand juist zijn, behoeft een en ander niet te betekenen dat GUEVARA bij Fidel uit de gunst is.

BOLIVIA

BARRIENTOS moest naast zich een plaats inruimen voor zijn collega OVANDO, maar zou toch nog tenminste primus inter pares zijn gebleven. In ieder geval heeft Juan LECHIN geen vruchten geplukt van zijn steun aan OVANDO. Hij zou gespeculeerd hebben op frictie tussen BARRIENTOS en OVANDO. Deze frictie zal wellicht nog komen, maar inmiddels is LECHIN het land uitgezet. Toen zijn verbanning op 14 mei werd afgekondigd, braken in La Paz en in de mijndistricten ernstige ongeregeldeheden uit, die echter door het leger de kop in werden gedrukt.

De situatie in Bolivia is echter nog buitengewoon explosief. Een aantal mijnwerkers zijn weer aan het werk gegaan, maar de noodzakelijke rationalisatie van deze industrie zal zeker gepaard blijven gaan met chaotisch verzet, waardoor de economische voordelen van een efficiëntere opzet in

het begin niet - en misschien nimmer - zullen kunnen worden verwezenlijkt. BARRIENTOS heeft nog populariteit, OVANDO niet. OVANDO heeft daarentegen het leger achter zich en het leger speelt een steeds grotere rol. Hierdoor komen de Verenigde Staten voor de zoveelste maal in de positie te verkeren, dat zij steun geven aan en geïdentificeerd worden met een niet-democratisch bewind, dat een misschien weliswaar gezond, maar politiek niet haalbaar economisch beleid voert. De parallel met de Dominikaanse Republiek onder REID CABRAL is duidelijk. De uitkomst is bijna voorspelbaar.

NEDERLANDSE ANTILLEN

Voor het eerst in lange tijd heeft Domingo H. ALBERTO, voorzitter van het Algemeen Verbond van Vrije Werknemersverenigingen (in de wandeling het A.V.V.), in het openbaar iets van zich laten horen. Dit geschiedde op een persconferentie welke slechts door de verslaggever van één krant werd bijgewoond.

Het A.V.V. bestaat al jaren als een bij het I.V.V.V. aangesloten overkoepelende vakorganisatie op Curacao. Verwijdering tussen de grootste er bij aangesloten bond, de P.W.F.C. en de leiding van het A.V.V., heeft bijgedragen tot een eclips van laatstgenoemde organisatie. Niettemin bleven verschillende bonden, zoals de United Miners' Union erbij aangesloten en behielden deze via het A.V.V. hun binding met het I.V.V.V. Het Algemeen Verbond ontplooidde echter weinig activiteiten.

Toen de nieuw opgerichte Algemene Havenarbeiders Unie internationale aansluiting zocht via de door P.W.F.C.-ers inmiddels opgerichte overkoepelende organisatie, C.F.W., liet ALBERTO echter kenbaar maken dat een dergelijke aansluiting slechts via het A.V.V. mogelijk was, daar dit de enige door het I.V.V.V. erkende overkoepelende organisatie in de Antillen was. Vernomen werd dat ALBERTO zowel aansluiting van de A.H.U. via zijn A.V.V. als een betaalde bestuursfunctie in de A.H.U. gaarne in overweging zou nemen. Er zou echter sprake zijn geweest van een "package plan".

In zijn persconferentie lichtte ALBERTO een en ander toe. De positie van de C.F.W. is inderdaad, zoals uit zijn woorden bleek, een merkwaardige. Bedoeld als een overkoepeling op Curacao onderhoudt het informeel door haar binding met de P.W.F.C., relaties met de O.R.I.T. Officieel is de status van de C.F.W. echter ongeaffilieerd.

Een ander punt dat door ALBERTO naar voren werd gebracht, was, dat het bestuur van de C.F.W. middels haar statuten een machtspositie bekleed. In het maandoverzicht van september 1964 werd dezerzijds op de verstrekkende bevoegdheden van het bestuur gewezen. ALBERTO beweerde vertrouwen te hebben in het huidige bestuur, maar vroeg zich af wat er zou kunnen gebeuren als andere mensen op hun plaats komen. Hij wees er op dat de organisatievorm van de C.F.W. moeilijk democratisch te noemen is. Wij kunnen het vertrouwen dat ALBERTO in het C.F.W.-bestuur heeft met een korreltje zout nemen, zijn kritische beschouwing van de federatie komt niet uit een neutrale koker. Opmerkelijk was wel de objectiviteit en het niveau van ALBERTO's betoog en vooral het feit dat hij het gevaar van machtsmisbruik dat in de statuten van de C.F.W. besloten ligt, heeft onderkend.

Zoals eerder werd gemeld, is de Antilliaanse C.L.A.S.C.-vertegenwoordiger, R.M. TSCHUMIE, na de regionale vergadering van C.L.A.S.C. in Caracas te hebben bijgewoond, samen met C.L.A.S.C.-voorzitter, tevens vice-president van het I.C.V., José GOLDSACK, eind mei naar Europa vertrokken.

De zakenwereld in Aruba maakte zich zorgen over het dreigende conflict tussen de F.T.A. (F.L.MADURO) en de Aruba Chemical Industries. Frans Lodewijk MADURO was blijkbaar van mening dat de A.C.I. zich moest spiegelen aan de arbeidsvoorwaarden die I.O.W.U.A. bij de LAGO afgelopen jaar heeft bereikt. Handelskringen in Aruba wezen er op dat de vergelijking tussen LAGO en A.C.I. mank gaat en dat de F.T.A. begrip moet opbrengen voor de positie van deze jonge industrie, die zich nog een plaats moet weten te veroveren. Gevreesd werd dat een veeleisende en intransigente houding van de vakbond van nadelige invloed zou kunnen zijn op de aantrekking van nieuwe industrie.